

Yngre Talenter, 3. semester efterårsprogram 2023

Akademiet for Talentfulde Unge Øst

Program for Yngre Talenter efteråret 2023

Kære elever og talentkoordinator,

Velkommen til et begivenheds- og lærerigt tredje semester på Yngre Talenter. I dette semester får du som vanligt mulighed for at blive udfordret inden for både naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab - hvilke undervisningsdage, der er planlagt for lige netop *dit hold*, kan du se i [Planorama](#).

Alt efter hvilke undervisningsdage, du tidligere har haft, får du mulighed for at dykke ned i fire af nedenstående emner. Nogle hold skal undersøge **Ondskab ud fra et psykologisk perspektiv** – kan man definere mennesker som onde, eller kan man kun tale om onde handlinger? Andre hold skal høre om **Søvnbiologi** og undersøge, hvordan søvn bliver reguleret, samt hvilken effekt søvn, eller manglen på samme, har på resten af kroppen. Fokus her er hjernen – et organ, der også står i centrum for undervisningsdagen om **Den intelligente hjerne – fra tanke til handling**, hvor I vil få viden om, hvordan hjernen bearbejder information, styrer vores bevægelser og påvirker vores tanker og handlinger.

Du skal have fire undervisningsdage på dette semester – se overblik nedenfor og læs uddybende beskrivelser af undervisningsdagene længere nede i programmet.

Modul 1 - 4		
Hvert hold skal have fire af nedenstående undervisningsdage		
Samfundsfag	Humaniora	Naturvidenskab
Kulturrelativisme - forskellige måder at blive teenager på <i>eller</i> Forstå det danske arbejdsmarked - kend dine rettigheder i fritidsjobbet	Fornuft og følelse – introduktion til affektteori <i>eller</i> Ondskab - hvorfor handler mennesker ondt?	Den intelligente hjerne - fra tanke til handling <i>eller</i> Søvnbiologi - hvorfor sover vi? <i>eller</i> Kroppens anatomi for begyndere

Information om undervisningen i Planorama

I Planorama finder du de kommende undervisningsdage, og det er her, at du kan se dato, tid og sted for undervisningen. Det er også her, at du og dine forældre melder afbud, hvis du bliver forhindret i at deltage i undervisningen. Det er vigtigt, at I holder jer orienteret i Planorama, da det også er herigennem, I får besked om eventuelle ændringer i programmet.

Der findes en [web-version](#) som vi anbefaler, at du bruger, og en app-version *Mit Planorama* af Planorama. Du skal logge ind med de log-in oplysninger, som står i alle mails, du har modtaget fra systemet. Hvis du har problemer med at logge ind, så send en mail til talentgrundskolen@talentfuldeunge.dk.

Det gode læringsrum

For at alle får bedst muligt udbytte af undervisningen og føler sig inkluderet i fællesskabet, bedes I notere jer følgende retningslinjer:

- Du bedes sørge for at være opdateret ift. dato, tidspunkt og lokation for din næste undervisningsdag, ligesom du på *Planorama ME* har tjekket under *Praktisk*, om der er noget specielt, du skal medbringe til denne undervisning.
- Husk madpakke og drikkedunk, så din krop og hjerne får energi til undervisningen.
- Deltag gerne aktivt og engageret i undervisningen og fællesskabet med respekt for både underviser og de andre elever.
- Du bedes lade din mobiltelefon blive i tasken – også i pauserne – medmindre underviseren beder jer tage den frem.
- Husk at være en god kammerat der er aktiv ift. at alle på holdet føler sig inddraget i fællesskabet og i undervisningen.

På forhånd tak for hjælpen med at skabe det bedste læringsrum.

Har du spørgsmål, så skriv til talentgrundskolen@talentfuldeunge.dk.

Vi glæder os til at se dig til undervisningen 😊

Mange hilsner

Akademiet for Talentfulde Unge Øst/Yngre Talenter

Humaniora

Ondskab - hvorfor handler mennesker ondt?

Hvad er ondskab? Hvem kan finde på at handle ondt? Og hvorfor handler de sådan? I denne undervisning skal vi undersøge begrebet ondskab fra et psykologisk perspektiv.

Inden for psykologien vil mange påstå, at der ikke findes decideret onde mennesker – kun onde handlinger. Men ondskab kommer i mange størrelser og vi ser gentagne gange i historien, at helt almindelige mennesker handler ondt. Hvad skyldes det?

Med dette undervisningsforløb dykker vi ned i de bagvedliggende faktorer, som gør at mennesker, ligesom du og jeg, kan være tilbøjelige til at handle uetisk eller direkte ondt. Med underemner som lydighed overfor autoriteter, gruppesamhørighed og eksperimenter foretaget af henholdsvis Philip Zimbardo og Stanley Milgram vil undervisningen koncentrere sig om, hvorfor mennesker handler ondt med udgangspunkt i teori om menneskets psykologi.

Læringsmål:

- At få en grundlæggende forståelse for begrebet "ondskab" set fra et psykologisk perspektiv
- At få stiftet bekendtskab med psykologiske fænomener som gruppesamhørighed og lydighed overfor autoriteter
- At få en forståelse for, hvordan historiske begivenheder som 2. verdenskrig kan forklares ved hjælp af psykologi
- At få kendskab til kendte eksperimenter foretaget af Stanley Milgram og Philip Zimbardo

Underviseren:

Jeg hedder Selma, og jeg er 25 år og bor i Roskilde sammen med min kæreste, som ikke kan gå en dag uden at citere Star Wars. Til dagligt læser jeg en kandidat i *Strategisk kommunikation og digitale medier* på Roskilde Universitet og har kun et år tilbage til, at jeg er færdig og skal ud og være "rigtig voksen". Indtil da skal jeg bl.a. bruge tiden på at undervise en masse søde og kloge Yngre Talenter, hvilket altid er en fornøjelse. Fun fact: De fleste af jer har sikkert større fødder end mig, da min skostørrelse er 36,5 og det har den været siden, jeg var på jeres alder.

Fornuft og følelse – introduktion til affektteori

Fornuft og følelse bliver generelt set som modsætninger. I skolen bliver vi ofte bedt om at bruge fornuften og lægge følelserne til side. Men er det egentlig en god idé, og er det overhovedet muligt? Inden for feltet *affektteori* kritiseres opdelingen mellem fornuft og følelse. Følelser er ikke kun vores egne, de bliver også skabt af, og er med til at skabe verden omkring os - det er det, vi kalder *affekter*. Begrebet *situering* handler bl.a. om et fokus på kroppen som dét sted, der opleves fra. Vi er bundet til bestemte kroppe, et bestemt sted i verden, i en bestemt tid og det er herfra vi oplever verden, og derfor er der nogle ting, vi kan se og andre vi ikke kan.

Til denne undervisningsgang skal vi se på følelser i et kulturteoretisk perspektiv, lære om affektteori og situering, men endnu vigtigere skal vi øve os i en anden måde at være i et undervisningsrum på. Vi kan ikke skære dele af os selv fra – vi går ind i ethvert undervisningsrum som hele mennesker, med følelser, erfaringer og sanser. Vi skal derfor øve os i, hvordan vi gør dette bedst ved at blive opmærksom på egne begrænsninger og at turde trække på andres kompetencer.

Læringsmål:

- Forståelse af begrebet situering, samt være i stand til at sætte ord på egen situering, og reflektere over, hvordan det påvirker ens oplevelse af verden
- Indblik i følelser og affekter som kulturhistorisk og -teoretisk fænomen
- Indblik i hvordan affektteori kan bruges til at kigge på såvel kulturelle objekter, som verden omkring os
- Måske begynde at reflektere over eget forhold til følelser

Underviseren:

Mit navn er Kira og jeg er 25 år. Jeg har læst en bachelor i litteraturvidenskab og nu læser jeg *Moderne kultur og kulturformidling*. Mit hjerte banker for litteratur og film – jeg elsker at fordybe mig i andre verdener, for derefter at vende tilbage til virkeligheden med ny energi og friske perspektiver. Hos ATU underviser jeg i affektteori, hvor jeg lægger vægt på, at vi sammen kan skabe et frit undervisningsrum. Herudover arbejder jeg på et lille kunst- og kulturhistorisk museum på Frederiksberg, hvor jeg taler om kunst og litteratur med alle dem, der gider høre på mig. Jeg glæder mig til at dele ud af min viden og høre jeres perspektiver.

Samfundsvidenskab

Kulturrelativisme – forskellige måder at blive teenager på

Der bliver tit talt eller skrevet om, hvor svært det er at være teenager, og teenagere beskrives som alt fra dovne til oprørske, fra vrede til sjove. Over alt i verden og gennem alle historiske perioder er mennesket gået igennem et livsstadie fra barn til voksen, og til denne undervisningsgang skal vi undersøge, hvordan man kan se sig selv som en del af en kultur og en tid, der påvirker, hvordan man er teenager.

Inden for antropologien undersøger man, hvorfor mennesker opfører sig som de gør i netop dén kultur og dét samfund, som de lever i. Med antropologiske briller skal vi undersøge og undre os over teenage-livet, og tale om, hvad der er særligt ved at være teenager i dag. Vi kommer til at arbejde med både historiske og nutidige cases - og så skal vi interviewe og analysere med et antropologisk blik på hinanden og os selv.

Læringsmål:

- Forstå begrebet *kulturrelativisme* og dets betydning i antropologien
- Analysere en historisk case med et kulturrelativistisk blik
- Analysere en nutidig case med et kulturrelativistisk blik
- Udføre et antropologisk interview
- Reflektere over og forholde sig til egen position i en kultur og en generation

Underviseren:

Jeg hedder Sofie, er 25 år, og studerer *Antropologi* på Københavns Universitet. Det betyder, at jeg er vildt glad for at lære om, hvordan mennesker opfører sig kulturelt og socialt, ligesom jeg nogle gange tager på feltstudier, hvor jeg observerer og analyserer folks væremåder. Jeg synes, antropologi er super spændende, fordi man her stiller spørgsmål til ting, som mange ellers tager for givet om sig selv og andre kulturer. Når jeg ikke studerer, kan jeg godt finde på at skrive sjove digte eller spille noget folkemusik på min violin.

Forstå det danske arbejdsmarked - kend dine rettigheder i fritidsjobbet

Har du et fritidsjob, eller vil du gerne have et? Og ved du egentligt, at du som lønmodtager har nogle rettigheder, som er lovbestemte? I Danmark bruger vi meget af vores voksne liv på arbejdspladsen, ligesom mange børn og unge arbejder mange timer i deres fritid - men hvad er arbejdsmarkedet egentlig for en størrelse, og hvad kender du til det? Til denne undervisningsdag skal du lære noget om dine rettigheder på arbejdspladsen, du skal høre om den berømte *Danske model*, se hvordan en lønseddel kan se ud samt få lidt forståelse for den historiske udvikling af arbejdsmarkedet og dets funktion i samfundet.

Vi lægger ud med et interaktivt oplæg omkring den danske model, hvor vi i fællesskab bliver klogere på grundstenene i det danske arbejdsmarked. Derefter skal vi kigge på nogle forskellige teoretikers syn på arbejdsmarkedet og høre om *septemberforliget*, en central begivenhed for det danske arbejdsmarkeds udvikling, samt anvende og diskutere teorierne. Du bliver også opdateret på dine rettigheder, så du ved, hvad der bliver forventet af dig i et fritidsjob, men også hvornår du lovmæssigt kan trække en grænse.

Til sidst kigger vi på forskellige indkomsttyper. Det danske skatte- og lønsystem er ret kompliceret, og mange voksne mennesker forstår heller ikke alt, der står på deres lønseddel - men det er faktisk ret smart at kunne gennemskue, om tallene er korrekte, eller om der mangler noget.

Læringsmål:

- Grundlæggende viden omkring arbejdsmarkedets historie og opbygning
- Forståelse for hvordan arbejdsmarkedet ser ud i dag
- Godt kendskab til den danske model
- Kende egne rettigheder på arbejdsmarkedet
- God mulighed for at forstå sin lønseddel

Underviseren:

Jeg hedder Natasja, og jeg har en særlig interesse for arbejdsmarkedet, som jeg også har arbejdet med i flere år på forskellige måder. Til daglig læser jeg *Sociologi* på Københavns Universitet, spiller basket og dyrker yoga med mine venner. Jeg mener, at det er super vigtigt, at unge mennesker lærer om og forstår arbejdsmarkedet som funktion i samfundet, og at de kender deres rettigheder og forstår det danske skatte- og lønsystem - så vil de være endnu bedre stillet på arbejdspladsen fremover.

Naturvidenskab

Den intelligente hjerne – fra tanke til handling

Vi skal på en spændende rejse ind i hjernens verden - gennem interaktive aktiviteter vil I få en dybere forståelse for hjernens opbygning og funktioner. I vil udforske hjernens magi gennem praktiske eksperimenter og øvelser. I vil opdage, hvordan hjernen bearbejder information, styrer vores bevægelser og påvirker vores tanker og handlinger. Undervejs i kurset vil I også lære praktiske redskaber at kende, som I kan tage med jer og anvende i jeres daglige liv – f.eks. vil I blive introduceret til teknikker og metoder til at forbedre hukommelse, koncentration og problemløsning, så I kan udnytte jeres hjernes potentiale til fulde.

Undervisningen bliver en kombination af oplæg, gruppearbejde, øvelser, diskussion og refleksion og hvert modul vil fokusere på forskellige aspekter af hjernen og anvende forskellige undervisningsmetoder for at skabe en varieret og dynamisk undervisningsoplevelse.

Læringsmål:

- Grundlæggende viden om hjernens anatomi og funktioner
- Forståelse af betydningen af forskellige hjerneområder og deres rolle i vores adfærd og kognitive funktioner
- Viden om hjernens motoriske og sensoriske funktioner samt deres indvirkning på vores bevægelser og sanseoplevelser
- Viden om virkningerne af hjernesygdomme på hjernens funktion og introduktion til neurologi
- Forståelse af konkrete læringsmetoder og memorisationsteknikker til at forbedre indlæring og hukommelse

Underviseren:

Hej, jeg hedder Uzir og jeg er 24 år gammel. Jeg læser *Medicin* på Syddansk Universitet, hvor jeg dykker ned i den spændende verden af kroppens funktioner og sygdomme. Det, der virkelig fascinerer mig, er evnen til at hjælpe mennesker og gøre en positiv forskel i deres liv gennem min viden og færdigheder. Jeg brænder for at lære og dele min viden med andre og jeg tror på, at sjov og interaktiv læring er vejen frem. Når jeg ikke er begravet i bøgerne, nyder jeg at tilbringe tid sammen med mine venner og familie, gå ture i naturen og udforske nye motionsformer.

Kroppens anatomi for begyndere

Vi bruger konstant vores krop - vi cykler til skole, vi danser, vi spiller fodbold. Men vi tænker sjældent over, hvordan kroppen udfører de opgaver, vi forventer af den hver eneste dag. Hvad sker der med mine knogler og muskler, når jeg samler en blyant op? Hvilke mekanismer skal spille sammen, for at systemet kan fungere? For det meste lægger vi først mærke til det, når det går galt. Vi falder og brækker armen, vi vrider om i et forkert spring, eller vi bliver sparket over skinnebenet og lægger mærke til, hvor ondt det gør.

I dette undervisningsforløb skal vi beskæftige os med knoglerne og musklernes anatomi. Det er knoglerne og musklerne, der sætter os i stand til at bevæge os, og det er deres anatomi, der er mest ligetil at forstå. Grundlæggende udgør knoglerne et skelet, der holder os oprejst, og musklerne sætter os i stand til at bevæge skelettet. Dagens undervisning klæder jer på til at forstå en del af kroppens anatomi og øger dermed jeres indsigt i egen krop, hvilket hjælper jer til at genkende og forebygge forskellige skader.

Læringsmål:

- Kendskab til knogler og musklers struktur og funktion
- Kendskab til de vigtigste knogler i kroppen
- Kendskab til de vigtigste muskler i kroppen
- Kendskab til de mest almindelige knoglebrud
- Kendskab til de mest almindelige sportsskader

Underviseren:

Mit navn er Erik, og jeg læser til daglig *Medicin* på Københavns universitet. Læren om hvordan kroppen fungerer, hvilke sygdomme der kan ramme den, og om hvordan vi behandler dem, fascinerer mig. Jeg er også vild med at studere et fag, der kan bruges til at hjælpe mennesker, som har behov for det, ligesom jeg kan lide at lære fra mig - god læring er sjovt og aktiverende. Udover studiet tilbringer jeg det meste af min tid med mine venner, kæreste eller med svømning.

Søvnbiologi – hvorfor sover vi?

Flere og flere oplever søvnbesvær, og i Danmark er det faktisk op mod hver femte, der oplever søvnløshed. Men hvad betyder det, at vi ikke får nok søvn eller ikke kan sove? Og er det overhovedet et problem? Det er det, vi skal blive klogere på.

Søvn spiller en stor rolle i rigtig mange ting, uden at vi tænker videre over det. Søvn kan påvirke din træning, appetit, og vi har generelt brug for søvn for at føle os friske nok til at kunne klare dagen. "Du skal huske at sove" hører du nok tit, men hvorfor skal du egentlig det? For at kunne forstå søvn skal vi kigge på det komplekse samspil i hjernen med vores omgivelser, og du vil blive overrasket over, hvordan dette samspil også påvirker resten af vores krop.

Til denne undervisningsdag undersøger vi, hvordan søvn bliver reguleret, og hvilke effekter det har på resten af kroppen. Vi kommer her ind på hjernens anatomi og fysiologi, og hvordan forskellige dele af hjernen kommunikerer med hinanden. Målet med undervisningen er at give jer et indblik i, hvordan jeres egen krop fungerer med udgangspunkt i hjernen samt viden om, hvad søvnmangel har af betydning for vores fysiske og mentale helbred.

Læringsmål:

- Kendskab til hvordan døgnrytmen reguleres og hvilke faktorer, der har indflydelse på ens døgnrytme
- Forståelse for hjernens samspil ud fra de relevante anatomiske strukturer og fysiologiske processer
- Kendskab til de forskellige søvnfaser og opbygning af en søvnscyklus
- Kendskab til hvordan vågen- og træthed reguleres
- Forståelse for hvordan resten af kroppen påvirkes ved manglende eller utilstrækkelig søvn

Underviseren:

Mit navn er Lisa, jeg er en 22-årig medicinstuderende på Københavns Universitet. Jeg har altid været glad for biologi - især læren om hvordan vi mennesker fungerer. Som person er jeg meget aktiv, kreativ og elsker at holde mig selv i gang ved siden af studiet. I min fritid bruger jeg tid på at male, træne og være sammen med mine venner og familie. I vil opleve, at det bliver et sjovt og anderledes forløb, hvor I ikke blot skal sidde på skolebænken og lytte hele dagen.